

ÅRSPLAN

Marihøna Barnehage

SUPERBARNEHAGE FOR DEG OG MEG!

INNHOLD

Generell del

1. Visjonen vår
2. Verdiene våre
3. Barns medvirkning
4. Foreldres medvirkning
5. Personalarbeid
6. Organisering av barnehagen
7. Informasjonskanaler
8. Omsorg, danning, lek og læring

Hoveddel

9. Rammeplanens fagområder
 - A: progresjon
 - B: årets tema
10. Overgang barnehage – skole
11. Planer fra avdelingene
12. Dokumentasjon og vurdering
13. Likestilling, likeverd og mangfold

Årsplanen er et overordnet dokument, som viser til våre gjøremål og plikter gjennom barnehageåret. Den skal informere brukeren og Bærum kommune om hva Marihøna barnehage står for, hvilken pedagogisk retning vi har, og gi en generell oversikt. For mer detaljert informasjon henviser vi til periodeplaner, ukeplaner og hjemmesiden.

1. VISJONEN VÅR

Bærum kommune har en pedagogisk plan for alle barnehagene, og gir føringer om satsingsområder og temaer for driften. Barnehagelovens formålsparagraf illustrerer godt hva dette innebærer.

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

”superbarnehage for deg og meg”

Denne visjonen er ment å være en ledetråd i arbeidet vårt hver dag, og tema for diskusjoner om kvalitet; hva gjør hver og en av oss for at Marihøna skal være en superbarnehage?

Vi er også inspirert av kommunens slagord: ”Det er stort å være liten i Bærum”. Det minner oss hele tiden på hvorfor vi først og fremst er her i barnehagen.

2. VERDIENE VÅRE

Personalgruppen og foreldrene har kommet frem til at vår verdi er:

”trygghet for alle”

(for barn, foreldre, personalet og gjester)

Dette skaper vi gjennom engasjement, respekt, humor og glede.

3. BARNES MEDVIRKNING

FNs barnekonvensjon vektlegger barns rett til å si sin mening. Dette finner vi også igjen i Barnehageloven § 3, og i Rammeplan kapittel 1.5 om barns medvirkning. Vi i barnehagen diskuterer kontinuerlig hva dette betyr for oss.

Å gi barna medvirkning betyr at vi skal sikre at alle blir spurt, hørt og sett. De skal bli møtt med respekt og har rett til å uttrykke egne meninger slik at de kan påvirke sin egen hverdag. Våre holdninger ang. oppdragelse, våre evner til å se barnet, tid til refleksjon og tolking av signaler fra barna, blir viktige.

I Marihøna Barnehage har vi barnesamtaler hvor vi tar opp viktige ting som angår enkeltbarn og barnegrupper. I tillegg må vi vite hvordan vi hver dag skal møte barna og aktivt delta i deres valg.

4. FORELDRES MEDVIRKNING

Det forventes at barnehagen og foreldrene skal ha et nært samarbeid. Barnehagen skal bistå hjemmene. Vi må ta vare på den nære relasjonen til familiene. I barnehagen møter vi foreldrene hver dag og mye viktig informasjon utveksles her. I tillegg har vi foreldremøte og foreldresamtaler hvor viktige ting rundt barnegruppen og enkeltbarn diskuteres.

Det er også viktig for barnehagen at foreldrene deltar aktivt på brukerundersøkelser og på prosjekter som personalet gjennomfører for å kvalitetssikre arbeidet i barnehagen. Engasjement og oppfølging fra foreldrene er av stor betydning.

Organisering:

Alle foreldre tilhører barnehagens foreldreråd.

I tillegg har vi i barnehagen et samarbeidsorgan (SU) som består av valgte representanter fra foreldrene og personalet. Her organiseres dugnadene og andre aktiviteter som er viktige i barnehagens drift.

Barnehagens øverste organ er et styre som består av fem representanter fra foreldrene, valgt på generalforsamling.

Daglig leder

Daglig leder ansettes av styret og fungerer som pedagogisk-, administrativ- og personalleder. Sentrale oppgaver for daglig leder er:

Planarbeid, knytte kontakt med samarbeidsinstanser, foreldresamarbeid og utviklingsarbeid.

Ansettelse, medarbeidersamtaler, organisere plandager og personalmøter.

Økonomistyring og budsjett, kontroll og vedlikehold av bygg og apparater / utstyr.

HMS og brannvernansvar.

Barnas instruks til daglig leder:

”du skal passe på at alle har det bra”

5. PERSONALARBEID

Personalet rekrutteres ved annonsering i avis og internett, eller via nettverk. De ansettes etter intervju, hvor vi ansetter den vi mener passer best og som har de ressursene vi har behov for.

Vi har pedagogiske ledere på hver avdeling med førskolelærerutdanning og solid erfaring. To av dem har også videreutdanning. En assistent er fagarbeider. Det er også en egen kjøkkenstilling (60 %), som gjør at de øvrige ansatte kan tilbringe mer tid sammen med barna.

De ansatte i barnehagen innehar mye kompetanse. De aller fleste har mange års erfaring med dette arbeidet og de skoleres også underveis. For å oppdatere oss deltar vi på kurs i regi av kommunen og andre aktører. Vi har også kursholdere i barnehagen på kveldstid. Vi kjøper inn litteratur og prioriterer kurs som handler om fagområdene vi har hovedfokus på dette året. I den anledning har vi i år hatt flere kursdager for hele personalet. Dette kan hjelpe oss i å forstå hvert barns ståsted bedre, og gi oss en felles forståelse i arbeidet med barna. Foreldrene og personalet har også hatt en felles temakveld med

foredragsholder Elisabeth Gerhardsen, om barn og grensesetting.
”Gode knep for småbarnsforeldre”. Kanskje noe som kan bidra til at barnehagen og hjemmene opprettholder et tett samarbeid.
Vi arbeider kontinuerlig med satsingsområdene, og går på kurs for å videreutvikle oss. Kursene har fokus på småbarna og omsorgsbegrepet for de som arbeider med de minste, mens de på storbarnsavdelingene er kurset om språkutvikling. Naturfaget er felles for hele huset. Plandagene fremover skal i så måte dreie seg om dette. Vi skal på Østlandske Lærerstevne 2/ 3. november, og på naturfagkurs i januar.

Barnehagelovens formålsparagraf er presentert og tolket i personalgruppen. Vi har diskutert begrepene i den, og valgt å fokusere på tilgivelse, nestekjærlighet, filosofi og anerkjennende kommunikasjon i arbeidet med, og for barna.

Bedriftshelsetjenesten vår holdt i 2011 kurs for personalet ang ergonomi for å forebygge jobbrelaterte helseplager. I 2012 handlet kurset om støynivået. Vi fikk gode råd om holdningsendringer og virkemidler som kan bidra til å redusere støynivået, og dermed forebygge helseplager.

Avdelingene har møter annenhver uke og hele personalgruppen har møte en gang i måneden. I tillegg har pedagogene ledermøter annenhver uke og nettverk med pedagoger fra andre barnehager. Daglig leder deltar i styrernettverk med åtte private barnehager. Vi har oppfølgingsrutiner som medarbeider- og utviklingssamtaler. Vi forsøker å utnytte de ulike ressursene personalet innehar.

Barnehagen arrangerer studieturer med mål om å gi et løft for hele personalgruppen, både faglig og kollegialt. I 2010 og -11 besøkte vi barnehager i Praha og Bologna. Sistnevnte ga oss mye inspirasjon innen Reggio Emilia-pedagogikk. Vi etablerer et gjenbrukssenter i barnehagen, som gir barn og voksne artige utgangspunkt i naturfaget og i formingsaktiviteter. Studietur for våren 2013 er på planbordet.

6. ORGANISERING AV BARNEHAGEN

I Marihøna barnehage er det 51 barn fordelt på 3 avdelinger. Hvitveisen og Blåveisen har 19 barn hver i alderen 3-6 år, og på Smørblomsten er det 13 barn i alderen 0-3 år. På avdelingene forsøker vi å ha en jevn fordeling på alder og kjønn. Hver avdeling har en pedagogisk leder og to eller tre assistenter. I tillegg har vi ekstra bemanning på barn med spesielle behov.

I år er det en lærling på huset, som skal være på Blåveisen. Han får arbeidsoppgaver i tråd med kommunens opplæring til fagarbeider, og bistår avdelingen i daglige gjøremål. Marihøna tar også i mot praksisstudenter. Denne høsten får vi en fra Høyskolen på Notodden, som skal være på Hvitveisen i seks uker.

7. INFORMASJONSKANALER

Hjemmesiden er under stadig utvikling, og er nå barnehagens hovedkilde til informasjon.

Det gis ut periodeplan for hvert halvår. Her kommer det fram konkrete planer som skal gjennomføres. Ukeplan kommer ut på fredager, hvor det står detaljinformasjon om påfølgende uke.

Jevnlig deler vi ut "Bladlusa" med informasjon og tilbakeblikk.

Barnehagens tlf nr er: 67150533

E-post til daglig leder er; marihona@barnehage.no

Mobiltelefon daglig leder er 46471276

Avdelingenes e-postadresser er:

Hvitveisen; marihona-hvit@barnehage.no

Blåveisen; marihona-blaa@barnehage.no

Smørblomsten; marihona-smor@barnehage.no

8. OMSORG, DANNING, LEK OG LÆRING

Barnehagen er en del av utdanningssystemet vårt, og hele dagen i barnehagen preges av læring. Fra barnet kommer inn porten for første gang og storøyd observerer alle barnehagens rutiner, hvordan de andre barna leker sammen, lytter til sangene og reglene i samlingsstunden (før de forsiktig prøver på egenhånd), - til de som erfarne femåringer har full oversikt og allerede har tilegnet seg kunnskap gjennom tema-

arbeid og Tordivelklubb, så lærer de. Førskolebarnet lærer gjennom lek, rutiner, hverdagssituasjoner og styrte aktiviteter.

Gjennom leken lærer barnet selv å mestre ulike ferdigheter. Lek utvikler barnet språklig, fysisk, sosialt og emosjonelt. Leken er en skapende prosess som barnet selv styrer. Leken skal ha gode vilkår og da stilles det krav til personalet. Det er viktig å gi rom og tid slik at god lek utvikles. Voksenrollen i leken blir å veilede og tilrettelegge for barna.

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom barn og voksen, barna imellom og voksne imellom. Det er viktig å gi barna mulighet til å gi og ta i mot omsorg. Kvaliteten på dette samspillet vil være avgjørende for hva og hvordan barna lærer sosial kompetanse. Egenskaper som pro-sosial atferd, selvhevdelse og selvkontroll. For det er gjennom omsorg, holdninger og gode relasjoner vi overfører de verdier og normer vi ønsker. Dette jobber alle avdelinger med.

Å utvikle dannings, er en kontinuerlig prosess der voksne leder og veileder neste generasjon. I en barnehage hvor personalet er engasjert og preges av yrkesstolthet og identitet, er det gode forutsetninger for barns dannelsesutvikling. Det fordrer en dialog tuftet på likeverd og medmenneskelighet, slik at barna utvikler et positivt jeg, et godt selv bilde som gjør det i stand til å tilegne seg lærdom og erfaringer. Dette arbeidet skal foregå i nær forståelse og samarbeid med hjemmet. Sammen kan man da få overført verdier, normer, tanker, uttrykks- og handlemåter som skaper hele mennesker.

Språket er svært sentralt i dette arbeidet. At voksne oppfatter og bekrefter barns uttrykk, og samtidig hjelper dem med å sette ord på deres inntrykk og opplevelser, er avgjørende for videre utvikling. Språket er personlig og identitetsdannende og nært knyttet til følelser.

For å tilegne oss ytterligere kunnskaper i arbeid med barn og språk, har vi opprettet kontakt med språksenteret i kommunen. Her er det fagpersoner som skal komme til barnehagen og kurse personalet om språkutviklingsarbeid generelt, men også med tanke på at det i år er tolv minoritetsspråklige eller flerspråklige barn i Marihøna som vi ønsker å kunne tilby verktøy for god språkutvikling. Vi har store forventninger til språksenteret og ser det som et ledd i å utvikle oss i arbeidet med å se nye muligheter.

HOVEDDEL

9. RAMMEPLANENS FAGOMRÅDER

Kunnskapsdepartementet har gitt ut rammeplan for barnehagene, gjeldende fra 01.08.06. Dette er en forskrift til barnehageloven som vi er forpliktet til å jobbe ut fra. Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Den gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Vi forholder oss til Rammeplanens fagområder på følgende vis:

Kropp, bevegelse og helse

Vi ser verdien i å gi barna muligheten til å utfolde seg fysisk. Det å mestre bevegelser og tilrettelagte øvelser gir ofte grobunn for læring på andre områder.

Vi tilrettelegger for at:

- **Barna i et egnet rom kan boltre seg med lek og fysiske aktiviteter tilpasset av voksne**
- **Avdelingene jevnlig ordner hovedrommet slik at barna kan ha små hinderløyper og annet som oppfordrer til bevegelse.**
- **Alle avdelinger går min. 2 ganger pr. måned til ekstern gymsal.**
- **De eldste barna får skiskole gjennom Skiforeningen.**
- **Barna har skileik i barnehagen, og skidag i Skui skipark.**

Kropp; Barna skal få kjennskap til sin egen kropp gjennom sanseinntrykk. De involveres i påkledningen for å kle seg etter vær og temperatur. Ved måltidene får de i stor grad bestemme selv hvor mye og fort de vil spise. Gjennom sosialt samspill med barn og voksne bruker de mange sanser. Hver dag har vi hvilestund i barnehagen slik at barna får muligheten til å roe helt ned. På småbarnsavdelingen sover de barna som har behov for det.

Bevegelse; Barna er ute hver dag. Enten inne på barnehagens område, eller ute på tur. I barnehagen har vi et variert terreng de kan utfolde seg i. På turer veksler vi på å gå i skogen og til lekeplasser i nærområdet. Barna får utfordret sin motorikk i forskjellige miljø. Også i ekstern gymsal, som vi leier et par timer hver uke. Der har vi varierte aktiviteter som løping, ball-lek, regelstyrte leker og apparataktiviteter.

Helse; I barnehagen serverer vi lunsj hver dag. På tre til seks års-avdelingene også frokost. To ganger pr uke serveres barna varm lunsj. Vi er opptatt av å gi barna et sunt og variert kosthold, og har egen kjøkkenstilling til å ivareta dette. Det er gode rutiner på håndhygiene. Ved alle vaskeservanter er det montert berøringsfrie såpedispensere. Personalet gjennomfører 1.hjelpskurs årlig.

Natur, miljø og teknikk

Her vil barns opplevelser ute i naturen være sentralt. Vi følger årstidene, og går tur avdelingsvis og i grupper hver uke. Med vår nærhet til Tanumskogen er dette en naturlig læringsarena for faget. Her kan vi finne spor av elg, rådyr, ekorn, orm, grevling og pinnsvin og barna ser at maurene bygger tua si syd for treet. Miljøvern er en viktig del av det å ferdes ute i naturen. Vi ønsker å skape gode holdninger, og her må de voksne være gode rollemodeller. Barna skal erfare at alt i naturen henger sammen og er avhengige av hverandre: derfor er det viktig å ta vare på naturen og å ha respekt for dyreliv og planter. På tur plukker vi ofte med oss søppel, og barna lærer at de ikke skal knekke friske greiner av trærne. I barnehagen sorterer vi papir, glass og metall. Samfunnet vårt blir stadig mer teknisk, og her gjelder det at barna gjør seg erfaringer tidlig. Vi har pc i alle avdelinger, i tillegg til eget pc-rom for barna. Vi synliggjør bruken av teknikk i barnehagen. Barna lærer kommunikasjonen mellom alle ”kontormaskinene” i huset. Det er viktig å vekke barnas nysgjerrighet og interesse for teknikk og miljø, framtidens ingeniører går jo i Marilhøna Barnehage. Vi utarbeider et flerbruksrom hvor vi kan eksperimentere og undre oss over saker og ting.

Etikk, religion og filosofi

Dette fagområdet inneholder viktige områder å berøre i barnehagen, det skal påvirke store deler av vår hverdag. I barnehagen er det mange ulike individer som møtes, man må kunne forholde seg til det at alle er unike, og har forskjellige utgangspunkt.

Først og fremst er gjensidig respekt viktig. For barn og voksne kan det være viktig å lære noe om de ulike religioner/kulturer som er representert på avdelingen. Foreldresamarbeid blir viktig i denne sammenhengen. Det å kunne snakke med barn om vanskelige ting skal det tilrettelegges for i barnehagen. Vi må bygge opp tillit og fortrolighet mellom barn og voksen slik at det blir naturlig for barnet å ta opp ting som det lurte på. Etikk i barnehagen handler også om å lære barna rett og galt. Etikk utvikler barna i samspill med andre.

Vi ønsker at Mariehøna barnehage skal være et sted hvor man bryr seg om hverandre. Vi skal ta vare på mangfoldet, samtidig som vi formidler den norske kulturarv.

Vi ønsker å fokusere på:

- Våre normer og regler
- Kjennskap til norske verdier og tradisjoner
- Vi markerer norske/kristne høytider
- Vi formidler kunnskap om andre religioner

Noe vi gjør i forhold til dette fagområdet er samlingstunder om ulike land i verden. Vi snakker med barna om ting de er opptatt av, og legger til rette for læring av normer og regler. Man må også ta seg tid til å undre seg over filosofiske temaer sammen med barna.

Det viktigste for oss voksne å huske på når det gjelder hele fagområdet religion, etikk og filosofi, er at vi som forbilder skal tenke godt igjennom hvordan vi kommuniserer med barn og kolleger. Vi må i så måte ha en kontinuerlig refleksjon over egen praksis.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen er i seg selv et lite samfunn. Vi er medmennesker som har forskjellige oppgaver og funksjoner. Det er mye samfunnsmessig læring i å være en del av gruppen, avdelingen og barnehagen. Ved å lære å fungere som individ i gruppen, lærer man også noe om hvordan

et samfunn fungerer i praksis. Vi utvider, i løpet av barnets tid hos oss, for videre horisonter. For å se på større samfunn og for å se hvor vi er i forhold til den store verden. Vi oppsøker institusjoner som; museum, teater, markeds plasser og trafikale knutepunkter. Vi utforsker nærområdet, Sandvika og Oslo.

Antall, rom og form

Vi bevisstgjør barna om deres gjøremål og omgivelser sett i forhold til dette området. Det er matematikk i svært mye av det barna er involvert i her i barnehagen. I periodeplanene kan det leses om spesifikke aktiviteter som fokuserer på området. Vi beskriver her en del av den automatiserte læringen barna får med utgangspunkt i daglige utfordringer.

Antall; Barna dekker på til lunsj, og legger ut antall tepper til hvilestund. Vi bruker måleenheter til å måle høyden på barna. De er med på matlaging som krever telling og måling. Det lekes med butikk og penger. Vi har mye spillaktivitet som krever telling og formgjenkjennelse. Vi jobber med rim og regler som inneholder tallmengder.

Rom; Det er mange rom med ulike størrelser i bygget vårt. Barna må ofte forholde seg til de forskjellige rom og hvor mange barn som befinner seg der. Både ute og inne finnes apparater og hinderløyper hvor barna må tenke størrelser og form når de bruker dem.

Form; Konstruksjon og byggelek er daglig aktivitet. Sortering av farger og utstyr krever også formforståelse. Vi snakker om størrelser og former på omgivelser i og utenfor barnehagen, og i skogen. Barna bruker brettspill og pc som omhandler geometriske former og figurer.

Vi jobber både generelt og spesielt med fagområdene. Tverrfaglig arbeid er svært aktuelt; man kommer innom mange fagområder når vi planlegger aktiviteter eller jobber med et tema.

Som et hjelpemiddel i arbeidet med alle fagområdene har vi utarbeidet en **progresjonsplan**. Den er i endring etter hvert som vi jobber oss gjennom året, men ser nå ut på denne måten:

<i>Fagområde</i>	1-2 år Knott	2-3 år Mygg	3-4 år Gresshopper	4-5 år Sommerfugler	5-6 år Tordivler
<i>Språk, tekst og kommunikasjon</i> <i>Hva gjør vi?</i>	Bildebøker Pekebøker Sanger Fingerregler Fokus på det kroppslige språket Ordsamlere Benevning ute og inne PC-spill og eventyr Gi rom til frilek	Bildebøker Bøker Enkel tekst Fortellinger Sanger Regler Dramatisere Lytte og gi respons Bruke Pc og ipad aktivt fra nå og ut barnehagetid Frilek	Sanger Regler Rim Bøker med tekst og bilde Fortellinger Eventyr Dramatisere Farger, form og størrelsesord Si navnet sitt i samling Lekeskriving Sette ord på følelser Frilek	Sanger Regler Eventyr Bøker Fortellinger Dramatisere Bevisst fokus på rim Ta ordet i samlingstund Spille spill Lage fortellinger Klassifisere Skrive noe selv Skriftspråk Frilek	Sanger Regler Rim Bøker Eventyr Fortellinger Dramatisere Fortelle vitser og gåter Språkleker Leke med språket og språklydene Fortelle i samlingstund Sette ord på følelser Ta i mot kollektive beskjeder Frilek
<i>Ferdigheter</i>	Fantasi og skaperglede Kunne navn på voksne og barn	Ordforrådet øker fra ca 50 – 1000 ord. Nøkkelsetninger	Lydgjenkj. Fortelle for gr. Konfliktløsning Rime Lytte på andre	Sette ord på følelser Setningsoppbygging Bokstaver Pc-bruk	Alfabetet (gradvis) Sanger med flere vers Ikt-kunnskaper Videreutvikle skriftspråket Internettkunnskaper
<i>Antall, rom og form</i> <i>Hva gjør vi?</i>	Bevegelse Øve på tellerekka Leke med klosser Puttekasser Duplo Gi rom til frilek	Bevegelse Øve på å telle Flyttetelle Leke med klosser Puttekasser Puslespill Stor, liten Preposisjoner Systemer i ryddingen Frilek	Bevegelse Flyttetelle Bygge med former Lang/kort Puslespill 10-15 brikker Klosser Preposisjoner Nye begreper Primærfarger Frilek	Bevegelse Sortere Flyttetelle Peketelle Spill Puslespill fra 15 brikker Klosser Måling Vekt Klassifisere og kategorisere Mønster Frilek	Bevegelse Sortere Kategorisere Mønster Terning til 6 Spill Vekt Måleenheter Kalender Kart Internet Frilek
<i>Ferdigheter</i>	Begrep om romfølelse Ryddet etter mat og lek/aktivitet	Telling Begreper	Sortere Telle Sammenligne og måle Geometriske former	Kategorisere Preposisjoner Tallrekka 1-10 Måleenheter	Geometriske former Tallrekka 1-20 Tallbegrepet til 3 Preposisjoner Måling Klokka/ Tid

<i>Natur, miljø & teknikk</i> <i>Hva gjør vi?</i>	Ute daglig Besøke gård m dyr Dyrelyder Puslespill Puttekasser Tur til bålplassen	Ute daglig Gårdsbesøk Gå på turer Undres seg Så frø Bake	Ute daglig 2 Gårdsbesøk Ukentlig tur til bålplass i skog Så frø Fysikkeksperm. Tekniske hjelpemidler; Hullemaskin Kopimc Cd/radio	Ute daglig 2 Gårdsbesøk Ukentlig tur til bålplass i skogen Miljøstasjon Fysikkeksperim.	Ute daglig 2 Gårdsbesøk Ukentlig tur til bålplass Reptilparken Fysikkeksperiment
<i>Ferdigheter</i>	Mestre deler av barnehagens uteområde.	Undre/snakke om naturen Vekster og småkryp Håndtere I-pad	Kjennskap til planter og dyr i barnehagen og i omverdenen. Refleksjon Årstidene Miljøbevissthet	Kjennskap til barnehagens tekniske utstyr Årstidene Miljøbevissthet	Ta vare på naturen Kildesortering Klassifisering, dyr, fisker fugler Eie- og ansvarsfølelse for natur og miljø IKT-kunnskaper Miljøbevissthet
<i>Kunst, kultur og kreativitet</i> <i>Hva gjør vi?</i>	Rytmeinstrumenter Dans og musikk Ipad med bilder og spill Gi rom til frilek	Primærfarger Rim og regler Teater Drama Frilek	Folkeeventyr Dramatisering Sang og regler Frilek	Presentere ulike musikkarter Ulike formingstekn. Frilek	Besøke barnekunstmuseum & Henie Onstad Dramalek-framføring Frilek
<i>Ferdigheter</i>	Matlaging Rytmer Navn	Maleteknikk Sang og regler	Fargenavn Formingstekn. Rim og regler Sang	Selvutvikling gjennom fantasi og kreativitet	Formidling Kunst
<i>Etikk, religion og filosofi</i> <i>Hva gjør vi?</i>	Bildebøker Musikk Sang Gi rom til frilek	Samtale med barna om hverdagen Høytider Frilek	Ipad med bilder og spill Frilek	Presentere ulike religioner og kulturer Frilek	Besøke spesielle bygninger Frilek
<i>Ferdigheter</i>	Hva er mitt, hva er ditt? Empati	Samhold Turtaking Medvirkning Omsorg Empati	Andres perspektiv Høytider & tradisjoner Empati	Hevde seg selv og egne behov Samtale om abstrakte ting Empati	Kunnskap om høytider og tradisjoner i barnegruppen Empati
<i>Nærmiljø og samfunn</i> <i>Hva gjør vi?</i>	Bildebøker Internet	Postkassa Søppelkassa	Nærbutikken Nabolaget	Postmann Brannmann Politimann Biblioteket -Hvor bor du?	Postkontoret Brannstasjonen Politistasjonen Skolen Renseanlegget Sandvika/Oslo

	Gi rom til frilek	Frilek	Frilek	Frilek	Frilek
<i>Ferdigheter</i>	Bli kjent i hele barnehagen	Kjennskap til noen av barnehagens eksterne kontakter	Kjennskap til flere eksterne kontakter og samarbeids-partnere	Kjennskap til andre barns hjem og liv Grunnleggende samfunnsfunk.	Kjennskap til flere samfunnsfunksjoner. Barnehagen i den store sammenhengen.
<i>Kropp, bevegelse og helse</i> <i>Hva gjør vi?</i>	Utelek Puterom Gymsal Hinderløype på avdeling Gi rom til frilek	Utelek Gymsal Hinderløype ute og inne Frilek	Utelek Gymsal Smøre brødskiva selv Hinderløype ute og inne Frilek	Utelek Gymsal Hinderløype ute og inne Frilek	Utelek Gymsal Hinderløype ut og inne Fri tilgang til puterom m trampoline Frilek
<i>Ferdigheter</i>	Bli kjent med egen kropp	Kinestetisk mestring	Fin og grovmotorikk Taktil og vestibulær mestring	Håndtere verktøy Fin og grovmotorikk Taktil og vestibulær m	Håndtere verktøy Fin og grovmotorikk Taktil og vestibulær mestring Kjenne til kroppens hovedfunksjoner

Progresjonsplanen for de syv fagområdene er et verktøy for å sikre at vi tenker bredt i planleggingen av nytt barnehageår.

Vi har hatt fokus på de forskjellige fagområdene slik:

2008-09 Kropp, bevegelse og helse / nærmiljø og samfunn

2009-10 Kunst kultur og kreativitet / kropp, bevegelse og helse

2010-11 Kommunikasjon, språk og tekst / kunst, kultur og kreativitet

2011-12 Kommunikasjon, språk og tekst

2012-13 Kommunikasjon, språk og tekst / Natur, miljø og teknikk

B ÅRETS HOVEDTEMA

SPRÅK, TEKST OG KOMMUNIKASJON

Uformelle læringssituasjoner

Et mangfoldig fagområde, som gjennomsyrrer det meste vi holder på med i vårt daglige arbeid. Språket er med oss hele tiden, i formelle og uformelle læringssituasjoner. Vår atferd, kroppsspråk og holdninger blir nøye observert av barna, og det er derfor så viktig å være bevisst på dette. Vi jobber med det, som tidligere nevnt, gjennom å reflektere over egen praksis og ved å etterfølge barnehagelovens formålsparagraf.

Barnehagen som læringsarena / Formelle læringssituasjoner

Vi ønsker spesielt å øke interessen for språket gjennom å ha bøker godt tilgjengelig for barna. Vi vil at de skal utforske bøker selv, men skal også i stor grad ha lesegrupper i hele huset. Det er samlingstunder hver dag. Her benytter vi oss av forskjellige former for språkstimulerende hjelpemidler som flanellograf, overhead og tavler. Det brukes konkreter til eventyrfortellinger og til rim/ regler. En hel dag i uken har vi grupper på tvers av avdelingene, med planlagte aktiviteter som hovedsakelig retter seg mot gjeldende fokusområde. Vi henviser til periodeplanene og progresjonsplanen for mer detaljert informasjon ang dette og andre aktiviteter rettet mot språk, tekst og kommunikasjon og natur, miljø og teknikk.

Aktiviteter og gjøremål vi skaper med våre fokusområder skal også bringe oss inn i de andre. Eksempelvis vil eventyrfortellinger kunne inneholde elementer av filosofi eller for eksempel nærmiljø og samfunn. Andre vil rette seg mot antall, rom og form. Ved å reflektere over eget arbeid, blir personalet bevisst på hvor ofte vi i hverdagen er midt i et fagområde, og kan gripe fatt i det. Vi kommer altså innom alle fagområdene gjennom valg av tema og ved å gripe nuet. Barna er i sterk utvikling gjennom de første årene av sine liv. Det er i så måte viktig å ikke undervurdere kapasiteten deres. Vi skal gi barna på hvert alderstrinn opplevelser de kan håndtere og undre seg over, og gi mulighet for å eksperimentere på hvert sitt forståelsesnivå. Alt dette gir oss mange muligheter. Det gjelder å gjøre emnene begripelige for barna, det betyr å tenke enkelt og konkret. Å pirre

barns nysgjerrighet og utforskningslyst blir noe å ta utgangspunkt i. Det betyr også at vi må være lydhøre for barnas interesser og innspill.

10. OVERGANG BARNEHAGE – SKOLE

I Bærum kommunes barnehager fokuseres det på å ha et velutviklet samarbeid med barneskolene. Det skal sikre et sammenhengende opplæringsløp. En helhetlig pedagogisk tenking med struktur på innhold, og forpliktende rutiner.

I Marihøna har vi Tordivelklubben. Den består av de største barna fra Hvitveisen og Blåveisen. Gruppen er samlet hver mandag og vi veksler mellom inne -klubb og turdager. Klubbens hovedoppgave er å forberede barna på å møte skolen med de krav den stiller.

Viktige egenskaper vi ønsker at barna skal utvikle er:

- Å ha sosial trygghet, vite hvordan man omgås andre
- Å ha evne til å takle motgang og konflikter
- Å ha evne til å konsentrere seg om pålagte oppgaver
- Å ha fantasi og kreativitet
- Å beherske språket, at man tør uttrykke seg i en gruppe
- Å ha evne til å snakke sammen og lytte til hverandre
- Å ha evne til å ta imot beskjeder
- Å ha evne til å samarbeide
- Å ha evne til å utføre en oppgave
- Å ha evne til å undres, resonnere og stille spørsmål
- Å ha tro på seg selv, ha selvtillitt
- Å bli selvstendig i forhold til personlig hygiene, påkledning og ha orden på sine saker og ting.

Marihøna samarbeider med nærmiljøskolen Emma Hjorth. Vi er med på førskoledag, og vi bidrar med utfylling av skjema om barnet i samarbeid med foreldrene. Pedagogisk leder kommuniserer med 1. trinn-lærerne. Noen ganger kommer rektor på besøk til Tordivelbarna. Vi arrangerer eget foreldremøte for de som har førskolebarn.

11. PLANER FRA AVDELINGENE

Hver avdeling utarbeider halvårlige periodeplaner der de skisserer hvordan de vil jobbe i perioden. Her kan dere også finne informasjon

om arbeidet i grupper og klubb. Vi henviser til vår hjemmeside for ytterligere oppdateringer.

12. VURDERING OG DOKUMENTASJON

Pedagogiske planer og opplegg blir vurdert og evaluert fortløpende gjennom året, på avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og på planleggingsdager. Personalet foretar hele tiden vurdering av eget arbeid. Observasjoner av egen praksis, samt tilbakemeldinger fra barn og foreldre er kilder i vurderingsarbeidet.

Personalmessig har vi igjen hatt et bra år. Marihøna har godkjent pedagogisk dekning og stabilt personale.

Når det gjelder vurdering av egen praksis, har vi jevnlig diskusjoner på avdelingsmøter, personalmøter og plandager. Vi tar utgangspunkt i tilbakemeldinger vi får fra barna underveis og kan gjennom det vurdere om vi har brukt riktig framgangsmåte og midler.

Foreldrene tas med i vurdering via egne undersøkelser og på foreldresamtaler. Vi knytter da spørsmålene til tema og fagområder vi arbeider med, til selve livet i barnehagen, og til barns utvikling.

Vi vurderer egen praksis for å utvikle oss videre. For å sikre kvaliteten i barnehagen har vi Bedriftshelsetjeneste og oppgradert HMS- system.

Dokumentasjon

Bilder av barn og personal i aktivitet er en viktig del av vår dokumentasjon av arbeidet som gjøres i Marihøna Barnehage. Alle avdelingene har kamera og bruker disse daglig. Noen bilder legger vi på hjemmesiden. Andre kan sees i garderobene, der det er montert digitale fotorammer som viser opplevelser i hverdagen. Bilder kan ofte fange unike øyeblikk og sier mer enn ord. Vi vurderer fortløpende hvilke bilder som passer til de forskjellige fora, og er spesielt nøye med hva som blir lagt ut på hjemmesiden.

Vi tar også hensyn til barnas integritet, gjennom å vurdere situasjonene som avbildes, og ved å spørre barna om det er greit å ta bilde. Vi filmer dramatiseringer og andre hendelser som er verd å ta vare på. Foreldrene blir med jevne mellomrom invitert på avdelingen og vises filmer og produkter fra aktivitetene våre.

Når barnet slutter hos oss får de utdelt ”min bok” som ved bilder og tekst forteller om livet i Marihøna Barnehage. Vi har gjennom femten år opparbeidet mange tradisjoner som er nedfelt i kalenderen. Alle slike aktiviteter er dokumentert og evaluert slik at de fremstår som godt planlagte opplegg år etter år. Dette er hyggelige tradisjoner som :
julemesse
barnas julebord
gårdsbesøk
fellesturer
høstsuppe med foreldre, besteforeldredag og Lucia
årsavslutning med seremoni for de som skal begynne på skolen.

Annen dokumentasjon i barnehagen skjer i; årsplan, periodeplan, ukeplan, hjemmeside, våre faste evalueringer og i HMS- arbeid.

13. LIKESTILLING, LIKEVERD OG MANGFOLD

De voksne i barnehagen har en viktig rolle som spillpartner med barna. De legger i stor grad grunnlaget for barnehagens miljø og kultur gjennom sine arbeidsmetoder, engasjement og væremåte. Vi tror at likestilling og likeverd sitter i veggene hos oss. At vi har et trygt og åpent miljø som gjør at barna ytrer sine behov og ønsker fritt. Dette kommer til uttrykk i gullkorn fra barna som for eksempel: - Du bestemmer over alle i barnehagen men hvorfor har du gule tenner? Ett utsagn blant mange, som vitner om trygghet og åpenhet.

Holdningsbevissthet hos de voksne med tanke på toleranse og respekt for barns valg og ønsker står sterkt. Når vi etterlever det å arbeide med barna i en anerkjennende kontekst, bygger vi samtidig opp under deres rett til likeverd og likestilling.

Vi vil i løpet av vinteren ta fatt på noen prosjekter, for å gå i oss selv angående våre holdninger rundt likestilling i hverdagen. Vi skal se på litteraturen vi tilbyr barna. Har den et likestillingsperspektiv, eller er det et tydelig kjønnsrollemønster der?

Vår kvalitet sikres også gjennom samarbeid med eksterne instanser. Barnehagekontoret, Bærum kommune fører tilsyn med alle barnehager, og tilbyr kurs og fagdager. PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste) er et støtteapparat som gir råd og løsninger på ulike problemstillinger i barnehagen. Ressurssenteret på Haug skole er en spesialpedagogisk tjeneste som søker å tilrettelegge for barn med behov for særskilt hjelp og støtte. Samlet, tror vi dette utgjør et godt apparat for barna våre.

Atle Klemetsen, daglig leder

